

რეზოლუცია 1257 (2001)*

საქართველოს მიერ აღებული მოვალეობებისა და ვალდებულებების შესრულება

არაოფიციალური თარგმანი

ასამბლეა მიესალმება საქართველოს მიერ ევროპის საბჭოში გაწევრიანებისას (1999 წლის 27 აპრილი) ძალაში შესული რიგი მოვალეობებისა და ვალდებულებების [დასკვნა No. 209 (1999)] შესრულების მცდელობას.

კონვენციების ხელმოწერასა და რატიფიცირებასთან მიმართებით, ასამბლეა კმაყოფილებით აღნიშნავს, რომ:

საქართველომ დასკვნაში No. 209 მოცემულ ვადებში მოახდინა ადამიანის უფლებების და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის ევროპული კონვენციისა და მისი მე-4, მე-6 და მე-7 ოქმების რატიფიცირება.

დღეისათვის, საქართველო ერთადერთი წევრი ქვეყანაა, რომელმაც 2001 წლის 15 ივნისს მოახდინა ადამიანის უფლებების და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის ევროპული კონვენციის მე-12 ოქმის რატიფიცირება.

საქართველომ ასევე რატიფიცირება გაუკეთა წამებისა და არაადამიანური ან დამამცირებელი მოპყრობის თავიდან აცილების ან დასჯის შესახებ ევროპულ კონვენციას და მის პირველ (1) და მე-2 ოქმებს, ევროპულ კონვენციას ექსტრადიციასზე და მის ოქმებს, ევროპულ კონვენციას სისხლის სამართლებრივ საკითხებში ურთიერთდახმარებაზე, პრივილეგიებისა და იმუნიტეტების შესახებ გენერალურ შეთანხმებას და მის ოქმებს, ხელი მოაწერა შესწორებულ ევროპის სოციალურ ქარტიას.

საქართველომ ასევე რატიფიცირება გაუკეთა ლტოლვილთა სტატუსის შესახებ უენეცის კონვენციას, მისი 1967 წლის ოქმის ჩათვლით.

ასამბლეა ამავე დროს წუხილს გამოთქვამს იმის თაობაზე, რომ:

საქართველომ გაწევრიანებიდან ერთი წლის განმავლობაში, რატიფიცირება არ გაუკეთა ადამიანის უფლებების და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის ევროპული კონვენციის დამატებით ოქმს, რომელსაც ხელი მოაწერა 1999 წლის ივნისში და ეროვნულ უმცირესობათა დაცვის შესახებ ჩარჩო კონვენციას, რომელსაც ხელი მოაწერა 2000 წლის იანვარში.

* 2001 წლის 25 სექტემბრის ასამბლეის დებატი (26-ე სხდომა) (იხ. დოკ. 9191, ევროპის საბჭოს წევრთა მიერ მოვალეობებისა და ვალდებულებების შესრულების შესახებ კომიტეტის ანგარიში, მომხსენებლები: ბატონი დიანა და ბატონი იორში). ასამბლეის მიერ ტექსტი მიღებულ იქნა 2001 წლის 25 სექტემბერს (26-ე სხდომაზე).

საქართველომ ხელი არ მოაწერა და არც რატიფიცირებაც გაუკეთა რეგიონულ ან ეროვნულ უმცირესობათა ენების შესახებ ევროპულ ქარტიას, ადგილობრივი თვითმმართველობის ევროპულ ქარტიას, ტრანსსაზღვრო თანამშრომლობის შესახებ ევროპულ კონვენციას და მის დამატებით ოქმებს და დანაშაულის გზით მოპოვებული ფულის გათეთრების, ძეხნის, ჩამორთმევის და კონფისკაციის ევროპულ კონვენციას.

შიდა კანონმდებლობასთან მიმართებით, ასამბლეა აღიარებს, რომ საქართველომ მიიღო კანონები სხვადასხვა სფეროში, როგორებიცაა: საარჩევნო კანონი, ადვოკატთა შესახებ კანონი, ახალი კანონი თავისუფლების აღკვეთაზე, საერთო ადმინისტრაციული კანონი, კანონი, რომელსაც შესწორებები შეაქვს სახალხო დამცველის შესახებ კანონში და კანონი, რომელსაც შესწორებები შეაქვს ადგილობრივი თვითმმართველობის შესახებ კანონში. ამავე დროს, ასამბლეა მოუწოდებს უზრუნველყონ არსებული კანონმდებლობის ეფექტური ამოქმედება.

ასამბლეა მხარს უჭერს ქვეყანაში კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის ინიციატივებს და ამ კონტექსტში მიესალმება ეროვნული ანტიკორუფციული პროგრამის განხორციელებას.

რეფორმების გატარებასთან მიმართებით, ასამბლეა აღიარებს, რომ მიღებული იქნა ზომები სასამართლო სისტემის ფუნქციონირების გასაუმჯობესებლად. განსაკუთრებით, კორუფციისა და სასამართლო სისტემაში არსებული არაკომპეტენტურობის წინააღმდეგ ბრძოლასთან, სასამართლო გადაწყვეტილებების მონიტორინგთან და პროკურატურაში ჩატარებულ რეფორმასთან დაკავშირებით. ასევე აღნიშნავს, რომ დადებითი ნაბიჯები გადაიდგა პენიტენციურ სისტემის გარდაქმნასთან დაკავშირებით. კერძოდ, პენიტენციურ სისტემაზე ზედამხედველობის შინაგან საქმეთა სამინისტროდან იუსტიციის სამინისტროსადმი გადაცემა, ახალი ციხის შენობის აშენება, და კორუფციის წინააღმდეგ ბერძოლა.

სასამართლო სისტემაში მუდმივი პრობლემების დროულად გადაჭრის მიზნით, ასამბლეა მოუწოდებს საქართველოს დაახლოებული მიმდინარე რეფორმები და განახორციელოს ისინი ევროპის საბჭოს სტანდარტების შესაბამისად. განსაკუთრებით, სამართალწარმოებაში და ციხეებსა და წინასწარ დაკავების ადგილებში დაკავების პირობებთან დაკავშირებით.

შიდა კანონმდებლობასთან და რეფორმების გატარებასთან მიმართებით, ასამბლეა მოუწოდებს საქართველოს გაადრმაგოს თანამშრომლობა ევროპის საბჭოსთან იმისათვის, რომ უზრუნველყოს საქართველოს კანონმდებლობის სრული შესაბამისობა ევროპის საბჭოს პრინციპებსა და სტანდარტებთან, კერძოდ:

ითანამშრომლოს ევროპის საბჭოს იურისტ-ექსპერტებთან რიგ ახლადმიღებულ კანონპროექტებზე, მათ შორის, პოლიციის შესახებ ახლ კანონპროექტზე, კანონპროექტზე პროკურატორის შესახებ კანონში შესწორებების შეტანაზე, კანონპროექტზე ალტერნატიული სასჯელის შემოღებაზე და უზრუნველყოს ამ კანონების მიღება საქართველოს პარლამენტის მიერ არაუგვიანეს 2003 წლის იანვრისა;

განახორციელოს სისხლის სამართლის პროცედურების, პროკურატურის როლის, პოლიციის მიერ დაპატიმრების, საქმის წინასწარი გამოძიებისა და წინასწარი დაკავების შესახებ ევროპის საბჭოს ექსპერტთა მიერ გაკეთებული რეკომენდაციები;

წამებისა და არაადამიანური ან დამამცირებელი მოპყრობის თავიდან აცილების ან დასჯის შესახებ ევროპულ კომიტეტთან მჭიდრო თანამშრომლობით, განახორციელოს 2001 წლის მაისში კომიტეტის საქართველოში ვიზიტის შემდეგ გაკეთებული რეკომენდაციები;

ევროპულმა კომისიამ დემოკრატიისათვის სამართლის მეშვეობით (გენეციის კომისია) ჩაატაროს ახლადმიღებული საარჩევნო კანონის ექსპერტიზა, რათა დადასტურდეს, რომ ამჟამინდელი

საარჩევნო კანონმდებლობა სრულად ითვალისწინებს არჩევნებზე დაკვირვების შესახებ საპარლამენტო ასამბლეის სპეციალური კომიტეტისა და ეუთოს დემოკრატიულ ინსტიტუტთა და ადამიანის უფლებათა ოფისის (ODIHR) მიერ 1999 წელს გაკეთებულ რეკომენდაციებს;

ევროპის ადგილობრივი და რეგიონული თვითმმართველობის ორგანოთა კონგრესთან (CLRAE) კონსტრუქციული თანამშრომლობა, კერძოდ:

საქართველოში ადგილობრივი და რეგიონული თვითმმართველობის გასაძლიერებლად ევროპის ადგილობრივი და რეგიონული თვითმმართველობის ორგანოთა კონგრესის მიერ 1999 წელს გაკეთებული რეკომენდაციების განხორციელება, რაც ითვალისწინებს ადგილობრივი თვითმმართველობის ევროპული ქარტიის გათვალისწინებით ადგილობრივი თვითმმართველობის კანონში შესწორებების შეტანას, ახალი კანონმდებლობისა და ადმინისტრაციული ზომების მიღებას;

სამართლებრივი ექსპერტიზა იმ კანონისა, რომელსაც შესწორებები შეაქვს ადგილობრივი თვითმმართველობის კანონში;

მომავალი ადგილობრივი არჩევნების მომზადებასა და მონიტორინგში დახმარების მიღება;

საწრაფოდ შედგეს დიალოგი რეგიონალიზაციის საკითხებზე, რაც ხელს შეუწყობს საქართველოს რეგიონული სტრუქტურისა და ტერიტორიული მოწყობის განსაზღვრას;

თანამშრომლობა სახელმწიფოთა ჯგუფთან კორუფციის წინააღმდეგ (GRECO), მათი რეკომენდაციებისა და მათი გამოცდილების გამოყენების თვალსაზრისით;

გააძლიეროს ევროპის საბჭოსთან და გაეროს ლტოლვილთა უმაღლესი კომისრის ოფისთან (UNHCR) ერთად მიმდინარე სამუშაო დებორტირებული მესხი მოსახლეობის რეპატრიაციის საკითხზე. ასევე, ჩაატაროს „40-იან წლებში, საბჭოთა რეჟიმის მიერ საქართველოდან დებორტირებული პირების რეპატრიაციის შესახებ“ კანონპროექტის სამართლებრივი ექსპერტიზა, რათა მათ მიენიჭოთ რიაზილიტაციის იგივე სტატუსი, როგორც უკვე მინიჭებული აქვთ სხვა ეთნიკური ჯგუფების წარმომადგენელ დებორტირებულ პირებს, რომლებიც რეპატრირებულები იყვნენ საქართველოში საბჭოთა რეჟიმის პერიოდში.

მასმედიისა და პრესის თავისუფლებასთან მიმართებით, ასამბლეა მოუწოდებს საქართველოს მოამზადოს და მიიღოს კანონი ელექტრონული მედიის შესახებ, რათა დაარეგულიროს მედიის მუშაობა და უზრუნველყოს ქართული ელექტრონული მედიის თავისუფლება, პლურალიზმი და ობიექტურობა. ჩატარდეს კონსულტაციები ევროპის საბჭოს ექსპერტებთან ყოველ ახალ კანონპროექტთან დაკავშირებით.

სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსთან მიმართებით, ასამბლეა წუხილს გამოთქვამს, რომ ახალი კოდექსი, რომელიც თავდაპირველად დამუშავდა ევროპის საბჭოს ექსპერტებთან მჭიდრო კონსულტაციების საფუძველზე, მიღებული იქნა მრავალი შესწორებებით საქართველოს პარლამენტის მიერ ქვეყნის ევროპის საბჭოში გაწევრიანებიდან რამდენიმე კვირაში, 1999 წლის მაისსა და ივნისში. შესწორებების ახალი პაკეტი დამტკიცდა 2001 წლის ივნისში ევროპის საბჭოს ექსპერტებთან წინასწარი კონსულტაციების გარეშე. ჩვენ მკაცრად მოვითხოვთ საქართველოს მთავრობისაგან მნიშვნელოვნად გააუმჯობესოს ამ კუთხით ევროპის საბჭოსთან თანამშრომლობა.

ასამბლეა წუხილს გამოთქვამს იმის თაობაზე, რომ მხოლოდ მცირედი პროგრესი აღინიშნება ადამიანის უფლებებთან მიმართებით:

შეშფოთებას გამოთქვამს პოლიციის დაწესებულებებსა და წინასწარი დაკავების ადგილებში დაკავებულ პირთა მიმართ არამართებული მოპყრობისა და წამების ფაქტებთან, უკანონო დაპატიმრებისა და დაკავების შემთხვევებთან და პოლიციის მიერ დაპატიმრებული ან წინასწარ დაკავებული პიროვნების უფლებების დარღვევასთან დაკავშირებით. კერძოდ, ადვოკატის კინსულტაციის მიღება, ოჯახთან დაკავშირება, პროცედურული უფლებების დარღვევა, დაშინების ფაქტები, პირადი ცხოვრების უფლების დარღვევა, სატელეფონო მოსმენა და სხვა;

გამოთქვამს შეშფოთებას პოლიციის და სხვა სამართალდამცავი ორგანოების ქმედებასთან დაკავშირებით და გმობს ყოველგვარ ძალადობას მშვიდობიანი დემონსტრანტების წინააღმდეგ სამართალდამცავი სტრუქტურების მხრიდან;

ასევე, გამოხატავს წუხილს რელიგიური უმცირესობათა ჯგუფების, იელოვას მოწმეებისა და ბაპტისტების წინააღმდეგ ორთოდოქსი ექსტრემისტების მხრიდან ძალადობის განმეორებითი შემთხვევების თაობაზე;

ასამბლეა დაჟინებით სთხოვს საქართველოს ხელისუფლებას ჩაატაროს ადამიანის უფლებების დარღვევის და ძალადუფლების ბოროტად გამოყენების ყველა შემთხვევის შესაბამისი გამოძიება, დასაჯოს ყველა დამნაშავე მიუხედავად მათი თანამდებობისა და მიიღოს რადიკალური ზომები, რათა ქვეყანა სრულ თანაფარდობაში მოვიდეს ევროპის საბჭოს პრინციპებთან და სტანდარტებთან;

ასამბლეა თხოვნით მიმართავს საქართველოს მთავრობას გამოქვეყნოს 2001 წლის მაისში წამებისა და არაადამიანური ან დამამცირებელი მოპყრობის თავიდან აცილების ან დასჯის შესახებ ევროპული კომიტეტის ვიზიტის შედეგად მომზადებული ანგარიში.

ავტონომიური ტერიტორიების სტატუსისა და ტერიტორიული კონფლიქტების მშვიდობიანი გზით მოგვარების ვალდებულებებთან მიმართებით, ასამბლეა მიესალმება 2000 წლის აპრილში აჭარისათვის ავტონომიური სტატუსის მინიჭების საკითხში მიღწეულ პროგრესს და გამოთქვამს წუხილს მასზე, რომ არანაირი რეალური წინსვლა არ შეიმჩნევა სამხრეთ ოსეთისა და აფხაზეთის კონფლიქტების პოლიტიკური გზებით მოგვარების საკითხებში, მიუხედავად საქართველოს მთავრობის ძალისხმევისა.

ამავე დროს, ასამბლეა აღნიშნავს, რომ საქართველოს მთავრობამ არ შეასრულა ავტონომიური ტერიტორიების სტატუსის განმსაზღვრელი სამართლებრივი ბაზის მიღებასთან და მეორე საპარლამენტო პალატის ჩამოსაყალიბებლად სამართლებრივი ბაზის შექმნასთან დაკავშირებული ვალდებულებები.

აფხაზეთის კონფლიქტთან მიმართებით:

ასამბლეა მოუწოდებს ქართულ და აფხაზურ მხარეებს გააგრძელონ მოლაპარაკებები აფხაზეთის სტატუსის განსაზღვრისთან და იძულებით გადაადგილებულ ყველა პირთა მათი სურვილისამებრ აფხაზეთში დაბრუნებასთან დაკავშირებით;

ასამბლეა მოუწოდებს საქართველოს მიიღოს საჭირო საკანონმდებლო და ადმინისტრაციული ზომები, რომელნიც უზრუნველყოფენ იმ ხალხის საკუთრების აღდგენას, ან დაკარგული ქონების კომპენსაციას, რომლებიც 1990-1994 წლებში მიმდინარე კონფლიქტების გამო იძულებულნი იყვნენ დაეტოვებინათ საკუთარი სახლ-კარი.

აღნიშნულის საფუძველზე ასამბლეა ასკვნის, რომ მიუხედავად გაწვევრიანების შემდეგ მიღწეული მცირედი პროგრესისა, საქართველო, როგორც ევროპის საბჭოს წევრი ქვეყანა, ჯერ კიდევ შორსაა მოვალეობებისა და ვალდებულებების შესრულებისაგან. ასამბლეა იღებს

გადაწყვეტილებას ქვეყნის დელეგაციასთან მჭიდრო თანამშრომლობით განაგრძოს
სამონიტორინგო პროცედურები საქართველოსთან მიმართებით.